

Πρόγραμμα Λειτουργικού Αναλφαβητισμού Στ' τάξης 2012-2013

Το Πρόγραμμα του Λειτουργικού Αλφαβητισμού (Π.Λ.Α.) διεξάγεται διαχρονικά σε παγκύπρια βάση από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (Κ.Ε.Ε.Α.) του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Υ.Π.Π.). Το Π.Λ.Α. απευθύνεται σε μαθητές της Στ' και Γ' τάξης Δημοτικού. Στόχος του Προγράμματος είναι ο έγκαιρος εντοπισμός μαθητών με μεγάλη πιθανότητα να μείνουν λειτουργικά αναλφάβητοι, ώστε οι μαθητές αυτοί να εμπλακούν σε κατάλληλα προγράμματα στήριξης στη Μέση και Δημοτική Εκπαίδευση αντίστοιχα. Το Πρόγραμμα αξιολογεί δύο βασικές δεξιότητες: (α) τη γλωσσική-επικοινωνιακή ικανότητα και (β) τη μαθηματική ικανότητα.

Κατά τη σχολική χρονιά 2012-2013, το Π.Λ.Α. διεξήχθη για έκτη συνεχόμενη χρονιά στη Στ' τάξη του Δημοτικού. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών που συμμετείχαν ανήλθε στους 8188 για τα δοκίμια της Γλώσσας και στους 8217 για τα δοκίμια των Μαθηματικών. Ποσοστό 6,9% των μαθητών (562 άτομα) αναγνωρίστηκε με μεγάλη πιθανότητα να μείνει γλωσσικά αναλφάβητο, ενώ 5,5% των μαθητών (453 άτομα) αναγνωρίστηκε με μεγάλη πιθανότητα να μείνει μαθηματικά αναλφάβητο. Ποσοστό 3,3% (267 άτομα) των μαθητών ανήκε και στις δύο ομάδες ρίσκου. Τα αντίστοιχα ποσοστά της σχολικής χρονιάς 2011-2012 για την Στ' τάξη ήταν 8,2% για τη Γλώσσα και 7,4% για τα Μαθηματικά.

Στα πλαίσια της παρούσας έρευνας κρίθηκε, επίσης, απαραίτητο να διερευνηθεί η επίδραση διάφορων παραγόντων στην πρόβλεψη της συμμετοχής στις ομάδες ρίσκου του λειτουργικού αναλφαβητισμού. Για τον σκοπό αυτό, υιοθετήθηκαν μοντέλα λογιστικής παλινδρόμησης (logistic regression). Στα μοντέλα αυτά συμπεριλήφθηκε μια πλειάδα μεταβλητών που σχετίζονται με το άτομο και το οικογενειακό του περιβάλλον, ως προβλεπτικοί δείκτες του γλωσσικού και μαθηματικού αναλφαβητισμού.

Όσον αφορά στα προσωπικά χαρακτηριστικά, περισσότερες πιθανότητες για λειτουργικό αναλφαβητισμό παρουσιάζουν: (α) τα αγόρια, (β) μαθητές με ξένη υπηκοότητα (γ) μαθητές που εισήλθαν στο Δημοτικό σε ηλικία μικρότερη των 6 χρόνων, (δ) μαθητές που σκοπεύουν να σταματήσουν το σχολείο με το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και (ε) μαθητές με χαμηλό βαθμό αυτοαντίληψης σε σχέση με τα μαθήματα των Ελληνικών και των Μαθηματικών.

Σε σχέση με τα χαρακτηριστικά του οικογενειακού περιβάλλοντος, περισσότερες πιθανότητες για λειτουργικό αναλφαβητισμό παρουσιάζουν: (α) μαθητές των οποίων ο πατέρας έχει χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, (β) μαθητές με γονείς που δεν εργάζονται, (γ) μαθητές που μεγαλώνουν σε ένα δίγλωσσο περιβάλλον, και (δ) μαθητές χωρίς την ύπαρξη μέσων που υποβοηθούν τη μάθηση στο σπίτι (π.χ. ύπαρξη ενδεδειγμένου χώρου μελέτης, γραφείου, ηλεκτρονικού υπολογιστή, σύνδεσης στο διαδίκτυο και προσωπικών βιβλίων). Επίσης η συχνότητα ανάθεσης κατ' οίκον εργασίας στο σπίτι παρουσιάζεται να σχετίζεται με την ύπαρξη ρίσκου για λειτουργικό αναλφαβητισμό. Ο παράγοντας γονεϊκή εμπλοκή όπως διερευνήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας (γενικές απόψεις των μαθητών για τη γονεϊκή εμπλοκή και πραγματικός βαθμός γονεϊκής εμπλοκής στην εκπαίδευση των μαθητών, όπως τον αντιλαμβάνονται οι μαθητές) δεν παρουσιάζεται να σχετίζεται με την ύπαρξη ρίσκου για λειτουργικό αναλφαβητισμό.